

sidste af de reiste Spørgsmaal betragter jeg, som sagt, fuldstændig som Lovgivningsspørgsmaal. Men jeg maa i det Hele lige over for det ærede Medlems Bemærkning fastholde, at vel er det kirkelige Standpunkt ikke afgjørende ved Valgene, men de kirke-politiske Spørgsmaal spille en meget stor Rolle derved og ere netop meget afgjørende. Kirke-politiske Spørgsmaal høre, det er en bekendt Sag, med til alle Parters og Partiers Program (Berg: I alle Lande?); ja, og i vort Land er det ogsaa Tilfældet. Hvad Spørgsmaalet om borgerligt Ægtefælskab angaar, vil jeg tillade mig ganske kort at gjentagde i Erindringer, at det ikke er Folkekirken eller den gamle Statskirke, der har ordnet Ægtefælskab i Danmark; nei, det er Folkekirken, som er bleven brugt af Staten som Redskab ved Ægtefælskabets Indstiftelse. Dette er det faktiske Forhold, som jeg dog ikke skal gaa dybere ind paa; Enhver, som kender denne Sags Historie her i Landet, vil give mig Ret deri. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds gjorde en anden Bemærkning, som jeg ikke kan undlade at sige et Ord om; det var, at lige over for Sodafabrikanterne havde Folkethinget eller visse Medlemmer i det Mindste vist, at de ikke havde Die for at afhjælpe Uretfærdighed, og i det Hele ikke havde Die for at afhjælpe Uretfærdigheder undtagen for visse Klassers Vedkommende. Jeg vil bede det ærede Medlem, som jeg ser ikke er til Stede nu, om at rette denne Bebreidelse mod Folkethinget i det Hele, thi Folkethinget har med sit store Flertal i en tidligere Samling forkastet det Lovforslag, der nu er vedtaget, og der er jo, som det ærede Medlem veed, ikke i Aar paavist nogen som helst større Grund for at vedtage det end forrige Gang. Det er en af den Slags — jeg tør nok sige — flotte Bebreidelser, som det ærede Medlem er tilbøieligt til skundom at fremsætte. Angaaende Andragendet fra Bager Hættel skal jeg kun gjøre en enkelt Bemærkning, og det er den, at naar der af det ærede Medlem for Thisted Amts 3die Valgkreds (Bagger) og den ærede Minister er blevet lagt saa stor Vægt paa det Punkt, at det af Hættels egen Fremstilling skulde fremgaa, at Arrestdekretet mod ham var blevet udstedt samme Dag, som han blev anholdt, da tror jeg, at dette beror paa en Misforstaaelse, der hidrører derfra, at Hættel ligesom overhovedet Folk af Almuen bruge Ordene „anholdt“ og „arrestere“ i Flæng. Naar han omtaler sin Arrestation, mener han ofte sin Anholdelse, og naar han udtrykkelig siger, at Arrestdekretet først 7 Dage efter blev udstedt imod ham, maa dette derfor ikke opfattes som staaende i Modstrid med andre Udttringer om, at han blev arresteret den Dag, da han blev anholdt, thi det beror paa en Forvegling af Udtrykkene. Jeg vil i det Hele taget med Hensyn til dette Andragende som med Hensyn til Andragendet fra de 14 Beboere i Herning

gjøre den Bemærkning, at man ikke bør lægge saa afgjørende Vægt paa Udtryksmaaden i disse Andragender. Man skal ikke kræve af menige Andragere, saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) var tilbøielig til, at de skulle skrive i Rancellistil. Enhver har sin egen Stil, ligesom Enhver taler i sit eget Tungemaal, og Stilen er ofte ikke den bedste; men det skulle vi sætte os ud over og tage Meningen, som den er. Dette er Noget, som jeg i det Hele vil anbefale de høitærede Herrer at gjøre.

Bagger: Jeg har begjæret Ordet i Anledning af det noget mærkelige Foredrag, vi hørte fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille), mærkeligt i flere Henseender og ikke mindst derved, at det ærede Medlem efter at have rettet et meget stærkt Angreb paa det samlede Udvalg forsvinder uden at høre, hvad Udvalgets Ordfører eller Ordføreren for Mindretallet har at svare til hans Bemærninger. Dette er imidlertid Noget, vi ikke saa sjældent opleve fra det ærede Medlems Side, saa det er der maa ske ikke særlig Grund til at forbause sig over i Dag. Men jeg finder det alligevel noget mærkeligt af det ærede Medlem saaledes at afstjære enhver Diskussion mellem ham og os derom; thi hvis man nu, da han er borte, finder sig foranlediget til at udtale Noget i den Anledning, kan det jo kun være for sin egen og Thingets Skyld. Jeg tror, at det ærede Medlem for Slagelse (Rauber) har udtalt sig tilstrækkeligt angaaende den Forretningsgang, som pleier at benyttes i Andragendeudvalget, og jeg skal som Følge deraf ikke komme nærmere ind derpaa, men ønsker blot, da jeg ikke veed, om den ærede Ordfører vil gjøre nogen Bemærkning i saa Henseende, ligeledes overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) at udtale, at det vist nok er meget korrekt fra Udvalgets Side, at vi, naar vi have refereret Andragenderne, med Nødtagighed have holdt os til den Orthografi, som der er benyttet. Dersom vi skulde have rettet den Maade, hvorpaa „Dewerjee“ er stavet i Andragendet, maatte vi vistnok være gaaede langt videre, og saaledes i samme Andragende have rettet, „Hinrichsen“ til „Henriksen“, ligesom i Andragendet Nr. 1 „Henrig“ til „Henrik“ osv. Jeg ser ikke, hvor vi i saa Henseende skulde standse. Vi maa holde os til de officielle Erklæringer. Deri ligger ikke fra vor Side nogensomhelst Udtalelse om, hvorvidt den brugte Stavemaade er, har været eller vil være rigtig eller ikke. Vi referere kun, hvad der staar i Andragendet og i de med Andragendet følgende Bilag. — Særligt har jeg ikke begjæret Ordet for at gjøre disse Bemærkninger men for at udtale mig om Andragendet under Nr. 4, og den Hensyn til Kirke- og Undervisningsministeren, som med Hensyn dertil har